

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут людини

(назва інституту, факультету, коледжу)

кафедра практичної психології

(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ (ПІБ)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Наскрізна програма практики

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності _____ 053 Психологія _____

(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня першого (бакалаврського), другого (магістерського) _____

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми _____ 053.00.02 Практична психологія _____

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації «Психологія розвитку», «Психологія суспільних відносин»,
«Дитяча психологія», «Консультаційна психологія»

(назва спеціалізації) (за наявності)

Київ – 2018

Розробники:

Старинська Наталія Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології; Нагула Олена Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології; Лозова Ольга Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____

Протокол від ____ . ____ . 20__ р. № __

Завідувач кафедри _____ (О.М. Лозова)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) _____

053.00.02 Практична психологія

(назва освітньої програми)

____ . ____ . 20__ р.

Керівник освітньої програми _____ (О.М. Лозова)

(підпис)

Робочу програму перевірено

____ . ____ . 20__ р.

Заступник директора/декана _____ (Р.О. Павлюк)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної психодіагностичної практики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Навчальна психодіагностична практика	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	90	
Курс	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

1. Мета та завдання навчальної психодіагностичної практики: поглиблення практичних навичок підбору психодіагностичних методів та здійснення психодіагностичного обстеження відповідно до клієнтського запиту.

Завданнями навчальної психодіагностичної практики передбачено:

✓ розвинути здатність до пошуку, аналізу та синтезу інформації, що є актуальною та доцільною для психодіагностичної практики;

✓ сприяти усвідомленому виконанню етичних норм та розумінню персональної відповідальності за результати психодіагностичного обстеження;

✓ розвинути практичні уміння обирати доречну стратегію психодіагностичної діяльності на підставі аналізу власних базових компетенцій і клієнтського запиту;

✓ поглибити навички складання ефективних психодіагностичних програм відповідно до мети та принципів психодіагностичного дослідження;

✓ сформувати уміння ефективного прогнозування стратегії розвитку

особистості (групи) на основі отриманих психодіагностичних даних та сучасних наукових дослідженнях;

✓ розвинути навички складання висновків та розробки рекомендацій на основі інтерпритації отриманих результатів психодіагностики;

✓ розвинути вміння співпрацювати із фахівцями суміжних галузей з метою надання комплексної допомоги клієнту (зокрема, надання психодіагностичного висновку відповідно запиту).

2. Результати навчання за навчальною психодіагностичною практикою:

✓ уміти обирати доречну стратегію для вирішення поставленого завдання, побудованої на обмірковуванні психодіагностичної ситуації і власних базових компетенцій;

✓ уміти визначати мету, завдання, умови і процедуру психодіагностичного обстеження, добирати і кваліфіковано застосовувати діагностичний інструментарій, адекватний меті та завданням психодіагностичного обстеження клієнта/групи;

✓ уміти інтерпретувати результати застосування психодіагностичних методик, скласти психодіагностичний висновок;

✓ знати та виконувати норми Етичного кодексу психолога, дотримуватись прав та обмежень психолога у діагностичній діяльності, межі відповідальності психолога та права досліджуваного;

✓ володіти навичками встановлення результативної міжособистісної взаємодії в практичній діяльності психодіагноста.

4. Програма навчальної психодіагностичної практики

Навчальна психодіагностична практика спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення діагностичних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження навчальної психодіагностичної практики:

Перший етап (40 год.):

- Робота в психодіагностичних групах на базі ДКЦПП відповідно до психодіагностичної технології (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).
- Підібрати та сформувані комплекси психодіагностичних методик під проблему, з врахуванням індивідуального чи групового обстеження.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (40 год.):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на психодіагностику.
- Виявлення основної проблематики психодіагностичного обстеження, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням психодіагностичного обстеження фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо проведення самостійної діагностики.

Третій етап (10 год.):

Підготовка звітної документації (програма індивідуального та групового психодіагностичного обстеження, психодіагностична карта індивідуального та групового обстеження, психологічний діагноз особистості та групи, індивідуальний план проходження практики, звіт, характеристика із місця проведення практики).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

1. Скласти програму індивідуального та групового психодіагностичного обстеження. У програмі зазначається мета обстеження, перелік методик, обладнання, опис умов та графік обстеження.

Для виконання цього завдання студентам потрібно:

- Підібрати методики для індивідуального психологічного обстеження особистості, які спрямовані на: діагностику інтелектуальної сфери (1 методика); діагностику темпераменту та характеру (2 методики); діагностику емоційно-мотиваційної сфери (2 методики).
- Підібрати методики для групового психологічного обстеження, які спрямовані на: діагностику соціально-психологічних взаємин у групі за методом соціометричних вимірів (1 методика); діагностику психологічного клімату групи (1 методика).

Відбір методик проводиться за критеріями валідності, надійності, наявності відповідних статево-вікових норм і інших психометричних показників.

2. Провести підібрані методики за розробленою програмою індивідуального та групового психодіагностичного обстеження з фіксацією результатів у психодіагностичній карті. У психодіагностичну карту вносяться дані окремо за кожною проведеною методикою (5 методик за результатами індивідуальної діагностики і 2 методики за результатами групової діагностики).

Психодіагностична карта

Зразок

Дата, час	ПІБ, вік	Назва діагностичної методики	Мета діагностичної методики	Джерело методики	Короткий результат (бали). Висновки та рекомендації

Для виконання цього завдання студентам потрібно:

- Провести обробку і інтерпретацію, отриманих даних обстеження окремо за кожною методикою. Обробка даних обстеження проводиться згідно правилам, встановленим розробниками методик. Інтерпретація даних здійснюється згідно теоретичним положенням і цілям, закладеним в основу методик їх розробниками.

- Сформулювати психодіагностичний висновок і розробити рекомендації. Висновок формується діагностом виходячи з мети дослідження. При підготовці висновку повинні враховуватися: рівень компетентності замовника, правила не розголошування конфіденційної інформації і захисту прав респондентів. Рекомендації повинні містити пропозиції конкретних дій, направлених на вирішення, заявленої проблематиці дослідження. Рекомендації адресуються конкретному суб'єкту (психологу, педагогу, соціальному педагогу, батькам, респонденту і так далі), розкривають мету і зміст роботи (оволодіти прийомами саморегуляції, підвищити рівень самооцінки, розвинути пізнавальні процеси і т.д.) і указують на можливі форми роботи (тренінг, консультація, додаткові розвиваючі заняття, медична консультація і т.д.).

3. Обґрунтування психологічного діагнозу (психологічної характеристики).

Для виконання цього завдання студентам потрібно:

На підставі якісного та кількісного аналізу отриманих результатів, за укладеною програмою індивідуального та групового обстеження, обґрунтувати психологічний діагноз про стан і властивості особистості та групи. Психологічний діагноз повинен: розкривати особистісні і поведінкові особливості респондента; включати причинно-наслідкові відносини виникнення симптомів і прогнозів; формуватися за допомогою пояснюючих понять, що характеризують поведінку людини в умовах дослідження.

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Програма індивідуального та групового психодіагностичного обстеження – 8 балів;
2. Психодіагностична карта індивідуального психодіагностичного обстеження (5 методик) з доданими бланками методик, заповнених респондентами – 25 балів;

3. Психодіагностична карта групового психодіагностичного обстеження з доданими бланками методик, заповнених респондентами (2 методики) – 10 балів;
 4. Психологічний діагноз особистості та групи – 37 балів;
 5. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
 6. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів.
 7. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.
- Загальна кількість – 100 балів.

База навчальної психодіагностичної практики: загальноосвітні школи, школи-інтернати, позанавчальні заклади, регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, служби зайнятості і працевлаштування, консультативні центри, центри вивчення громадської думки та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. 2-изд. – СПб.: Питер, 2016. – 384 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. – К.: «Академвидав», 2011. – 464 с.
3. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.
4. Крыжановская Л.М. Методы психологической коррекции личности. – М.: ВЛАДОС, 2015. – 290 с.
5. Трошихина Е.Г., Щукин А.В. Нарушение и коррекция психического развития. – СПб.: СПбГУ, 2016. – 110 с.

Додаткова

1. Немов Р.С. Психология: Учеб. Для студ. Высш. Пед. Учеб. Заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640 с.
2. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – М.: «Просвещение», «Учебная литература», 1996. – 352 с.
3. Перслени Л.И. Психодиагностический комплекс методик для определения уровня развития познавательной деятельности. – М.: Айрис-Пресс, 2006. – 66 с.
4. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2011. – 672 с.
5. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. Пособие: В 2 кн. – М.: ВЛАДОС, 2010.

1. Опис виробничої практики: психокорекційної

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика: психокорекційна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	180	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання виробничої практики: психокорекційної: забезпечення професійної компетентності у сфері психокорекційної діяльності; вдосконалення практичних навичок здійснення психокорекційного процесу з учасниками згідно обраних спеціалізацій, формування практичних умінь проведення індивідуальної та групової психокорекційної роботи.

Завданнями виробничої практики: психокорекційної передбачено:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Практична здатність ефективно здійснювати психокорекційну діяльність. Уміння вдало зреалізувати психокорекційний процес відповідно до клієнтського запиту з урахуванням типу психологічних проблем та особистісних особливостей суб'єкта / групи суб'єктів.	
Уміння обирати доречну стратегію, методи та техніки психокорекційної діяльності на підставі аналізу власних базових компетенцій і клієнтського / групового запиту.	
Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію з клієнтом (групою).	
Уміння визначати обсяг та характер психологічної допомоги, необхідної клієнтові. Уміння ефективного	Уміння визначати обсяг та характер психологічної допомоги, необхідної групі. Уміння ефективного

прогнозування розвитку особистості.	прогнозування розвитку групових / суспільних відносин.
-------------------------------------	--

3. Результати навчання за виробничою практикою: психокорекційною

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Здатність визначати мету, завдання, умови і процедуру психокорекції.	
Здатність добирати і кваліфіковано застосовувати корекційні техніки та процедури, адекватні запиту клієнта.	Здатність добирати і кваліфіковано застосовувати корекційні техніки та процедури, адекватні запиту групи.
Навички застосування психотехнік у практичній психокорекційній діяльності.	
Уміння організовувати та здійснювати психологічну корекцію; формулювати запит у ході психокорекційної взаємодії; вдало застосовувати психотехнології.	
Уміння аналізувати ефективність психокорекційної допомоги за визначеними критеріями.	

4. Програма виробничої практики: психокорекційної

Виробнича практика: психокорекційна спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення корекційних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої практики: психокорекційної:

Перший етап (60 год.):

- Отримати клієнтський досвід у груповому психокорекційному процесі. на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології)
- Аналіз опублікованих психокорекційних програм у фахових психологічних виданнях.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (105 год.):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.

- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на психокорекцію.
- Виявлення основної проблематики психокорекції, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням психокорекційної фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки психокорекційної програми.

Третій етап (15 год.):

Підготовка звітної документації (психокорекційні заняття для різних вікових періодів особистості / групи, корекційно-профілактичні заняття індивідуальне / групове, програма психокорекційної роботи за специфічною проблемою особистості / групи, індивідуальний план, звіт, характеристика із місця проведення практики).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
1. Розробити програму психокорекційних занять	
для осіб різного віку з урахуванням завдань розвитку кожного вікового періоду та орієнтацією на формування новоутворень як пізнавальної, так і особистісної сфери особистості.	для різних вікових груп з урахуванням завдань розвитку кожного вікового періоду та орієнтацією на формування новоутворень як пізнавальної, так і особистісної сфери членів групи.
Для виконання цього завдання студентам потрібно: зазначити мету, напрям корекції, тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, форму занять (індивідуальна чи групова), конспект занять.	
індивідуальна (3 особи різного вікового періоду, наприклад молодший шкільний вік, підлітковий, юнацький).	групова (3 групи різного вікового періоду, наприклад молодший шкільний вік, підлітковий, юнацький).
2. Розробити корекційно-профілактичні заняття	
спрямовані на врахування психологічних особливостей особистості, які можуть у подальшому зумовити виникнення певних складнощів або відхилень у їх інтелектуальному чи особистісному	спрямовані на врахування психологічних особливостей групи, які можуть у подальшому зумовити виникнення певних складнощів або відхилень у їх сумісній діяльності (наприклад: низький рівень

розвитку (наприклад: низький рівень пізнавальних інтересів, довільності уваги чи поведінки, наявність акцентуацій характеру, емоційної неврівноваженості, дратівливості або, навпаки, сором'язливості, замкнутості, труднощів спілкування та ін.).	згуртованості групи, різна ціннісна орієнтація, домінування стратегій конфліктної поведінки, негативний психологічний клімат, низька комунікативна компетентність та ін.).
Для виконання цього завдання студентам потрібно: зазначити мету, напрям корекційно-профілактичної роботи, тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, форму занять (індивідуальна чи групова), конспект заняття.	
індивідуальна (3 особи різного вікового періоду, наприклад молодший шкільний вік, підлітковий, юнацький).	групова (3 групи різного вікового періоду, наприклад молодший шкільний вік, підлітковий, юнацький)
3. Скласти і провести програму психокорекційної роботи	
на клінічний випадок (1 особа)	на клінічний випадок (1 група)
Для виконання цього завдання студентам потрібно: зазначити мету, напрям корекції, кількість занять, їхню частоту (двічі чи тричі на тиждень), тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, форму занять (індивідуальна чи групова), конспект занять (у конспекті занять зазначається назва кожної вправи, її мета, тривалість, обладнання та зміст).	

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Психокорекційні заняття для різних вікових періодів особистості / групи (3 заняття) – 15 балів;
2. Корекційно-профілактичні заняття індивідуальне / групове (3 заняття) – 20 балів;
3. Програма психокорекційної роботи за специфічною проблемою особистості / групи – 45 балів;
4. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
5. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
6. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

База навчальної психодіагностичної практики: загальноосвітні школи, школи-інтернати, позанавчальні заклади, регіональні психологічні служби,

лікувальні установи, реабілітаційні центри, служби зайнятості і працевлаштування, консультативні центри, центри вивчення громадської думки та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. 2-изд. – СПб.: Питер, 2016. – 384 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. – К.: «Академвидав», 2011. – 464 с.
3. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.
4. Крыжановская Л.М. Методы психологической коррекции личности. – М.: ВЛАДОС, 2015. – 290 с.
5. Трошихина Е.Г., Щукин А.В. Нарушение и коррекция психического развития. – СПб.: СПбГУ, 2016. – 110 с.

Додаткова

1. Немов Р.С. Психология: Учеб. Для студ. Высш. Пед. Учеб. Заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 3: Психодіагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640 с.
2. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – М.: «Просвещение», «Учебная литература», 1996. – 352 с.
3. Переслени Л.И. Психодіагностический комплекс методик для определения уровня развития познавательной деятельности. – М.: Айрис-Пресс, 2006. – 66 с.
4. Райгородский Д.Я. Практическая психодіагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2011. – 672 с.
5. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. Пособие: В 2 кн. – М.: ВЛАДОС, 2010.

1. Опис виробничої практики: діагностико-корекційної

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика: діагностико-корекційна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	90	240
Курс	4	5
Семестр	7	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання виробничої: діагностико-корекційної практики - забезпечення професійної компетентності у сфері діагностичної та корекційної діяльності; вдосконалення практичних навичок здійснення діагностичної діяльності в межах психокорекційного процесу, формування практичних умінь проведення індивідуальної та групової діагностико-корекційної роботи.

Завданнями виробничої практики: діагностико-корекційної передбачено:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Практична здатність ефективно здійснювати діагностичну та корекційну діяльність. Уміння вдало реалізовувати діагностичну діяльність в межах психокорекційного процесу відповідно до клієнтського запиту з урахуванням типу психологічних проблем та особистісних особливостей суб'єкта / групи суб'єктів.	
Уміння обирати доречну стратегію, діагностичні методи та психокорекційні техніки в діяльності на підставі аналізу власних базових компетенцій і клієнтського / групового запиту.	
Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію з клієнтом / групою.	
Уміння діагностувати проблему, визначати обсяг та характер	Уміння діагностувати проблему, визначати обсяг та характер

психологічної допомоги, необхідної клієнтові. Уміння ефективного прогнозування розвитку особистості.	психологічної допомоги, необхідної групі. Уміння ефективного прогнозування розвитку групових / суспільних відносин.
--	---

3. Результати навчання за виробничою практикою: діагностико-корекційною

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Здатність визначати мету, завдання, умови та здійснювати процедуру діагностичного обстеження особистості в межах психокорекційного процесу.	Здатність визначати мету, завдання, умови та здійснювати процедуру діагностичного обстеження групи в межах психокорекційного процесу.
Уміння вдало добирати і кваліфіковано застосовувати діагностичний інструментарій, адекватний меті та завданням психокорекції клієнта.	Уміння вдало добирати і кваліфіковано застосовувати діагностичний інструментарій, адекватний меті та завданням психокорекції групи.
Навички застосування адекватних психотехнік у психокорекційній діяльності.	
Вибір доречної діагностичної стратегії для вирішення поставленого завдання, побудованої на обмірковуванні професійної ситуації і власних базових компетенцій.	
Уміння аналізувати ефективність діагностико-корекційної допомоги за визначеними критеріями.	

4. Програма виробничої практики: діагностико-корекційної

Виробнича практика: діагностико-корекційна спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення діагностико-корекційних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої практики: діагностико-корекційної :

Перший етап (30 год.):

- Робота в діагностико-корекційних групах на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).

- Розробити психокорекційну програму та застосувати її в начальній групі під час практики.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап(45 год.):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на діагностику та психокорекцію.
- Виявлення основної проблематики діагностики та психокорекції, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням діагностико-корекційної роботи фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки діагностико-корекційної програми.

Третій етап (15 год.):

Підготовка звітної документації (програма психодіагностичного обстеження особистості / групи, психодіагностичний висновок і практичні рекомендації, програма психокорекційної роботи з особистістю / групою, індивідуальний план, звіт, характеристика із місця проведення практики).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
1. Скласти програму психодіагностичного обстеження сфери відношень: міжособистісних та самовідношень.	
індивідуального (не менше 15 осіб)	групового (не менше 15 осіб)
Для виконання цього завдання студентам потрібно: зазначити мету обстеження, перелік методик (5 методик), обладнання, опис умов та графік обстеження.	
2. Сформулювати психодіагностичний висновок і практичні рекомендації	
У висновку потрібно охарактеризувати найбільш та найменш розвинені показники сфери міжособистісних стосунків та самовідношень особистості. Надати практичні	У висновку потрібно охарактеризувати найбільш та найменш розвинені показники сфери міжособистісних стосунків та самовідношень членів групи. Надати практичні рекомендації.

рекомендації.					
Зразок					
<p><i>Психодіагностичні висновки і практичні рекомендації</i></p> <p><i>П.І.Б. особистості (назва групи): _____</i></p> <p><i>Дата заповнення _____</i></p>					
<i>Дата обстеження</i>	<i>Найбільш розвинені психологічні властивості</i>		<i>Найменш розвинені психологічні властивості</i>		<i>Загальні рекомендації</i>
	<i>Найменування</i>	<i>Показник</i>	<i>Найменування</i>	<i>Показник</i>	
<p>Для виконання цього завдання студентам потрібно: Провести підібрані методики за розробленою програмою індивідуального / групового психодіагностичного обстеження. Зробити обробку і інтерпретацію, отриманих даних обстеження окремо за кожною методикою. Обробка даних обстеження проводиться згідно правилам, встановленим розробниками методик. Інтерпретація даних здійснюється згідно теоретичним положенням і цілям, закладеним в основу методик їх розробниками. Оформити протоколи обстеження.</p>					
<p>3. Скласти і провести програму психокорекційної роботи на основі психодіагностичного висновку</p>					
однієї з найменш розвиненої психологічної властивості особистості (1 особа)			однієї з найменш розвиненої психологічної властивості членів групи (1 група)		
<p>Для виконання цього завдання студентам потрібно: зазначити мету, напрям корекції, кількість занять, їхню частоту (двічі чи тричі на тиждень), тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, форму занять (індивідуальна чи групова), конспект занять (у конспекті занять зазначається назва кожної вправи, її мета, тривалість, обладнання та зміст).</p>					

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Програма психодіагностичного обстеження особистості / групи – 15 балів;
2. Психодіагностичний висновок і практичні рекомендації, з додаванням бланків методик, заповнених респондентами, протоколів з результатами обстеження – 25 балів;

3. Програма психокорекційної роботи з особистістю / групою – 40 балів;
4. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
5. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
6. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

База навчальної психодіагностичної практики: загальноосвітні школи, школи-інтернати, позанавчальні заклади, регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, служби зайнятості і працевлаштування, консультативні центри, центри вивчення громадської думки та ін.

4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

5. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. 2-изд. – СПб.: Питер, 2016. – 384 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. – К.: «Академвидав», 2011. – 464 с.
3. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.
4. Крыжановская Л.М. Методы психологической коррекции личности. – М.: ВЛАДОС, 2015. – 290 с.
5. Трошихина Е.Г., Щукин А.В. Нарушение и коррекция психического развития. – СПб.: СПбГУ, 2016. – 110 с.

Додаткова

6. Немов Р.С. Психология: Учеб. Для студ. Высш. Пед. Учеб. Заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 3:

Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640 с.

7. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – М.: «Просвещение», «Учебная литература», 1996. – 352 с.

8. Переслени Л.И. Психодиагностический комплекс методик для определения уровня развития познавательной деятельности. – М.: Айрис-Пресс, 2006. – 66 с.

9. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2011. – 672 с.

10. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. Пособие: В 2 кн. – М.: ВЛАДОС, 2010.

1. Опис виробничої практики: психокорекційної

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика: психокорекційна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	135	
Курс	4	-
Семестр	8	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання виробничої практики: психокорекційної:

поглибити фахові компетентності в галузі практичної психології пов'язані з організацією та проведенням індивідуальної і групової психокорекційної діяльності.

Завданнями виробничої практики: психокорекційної передбачено:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Ознайомити студентів з основними принципами, етичними стандартами та ознаками ефективного застосування новітніх досягнень у галузях психокорекції.	
Сформувати уявлення про основні етапи психокорекційного процесу: збору анамнезу, формулювання цілей, планування стратегії їх реалізації, визначення критеріїв оцінки ефективності.	
Розвинути вміння визначати оптимальні форми і методи психокорекційного впливу для роботи з різною проблематикою особистості / групи.	
Сформувати окремі навички проведення індивідуальної психокорекційної роботи з різними категоріями осіб.	Сформувати окремі навички проведення групової психокорекційної роботи з різними категоріями осіб.

3. Результати навчання за виробничою практикою: психокорекційною

сформовані уміння і навички організовувати процес психологічної корекції: створювати відповідний робочий простір, проводити первинне обстеження, визначати форми і методи роботи, застосовувати на практиці окремі психокорекційні прийоми та техніки, а головне – моніторити ефективність власної діяльності.

4. Програма виробничої практики: психокорекційної

Виробнича практика: психокорекційна спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення психокорекційних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої практики: психокорекційної:

Перший етап (60 год.):

- Робота в психокорекційних групах на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).
- Складання рефлексивного звіту стосовно власної участі у психокорекційній групі.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (60 год.):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на психокорекцію.
- Виявлення основної проблематики психокорекції, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням психокорекційної роботи фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки психокорекційної програми.

Третій етап (15 год.):

Підготовка звітної документації (психокорекційна програма індивідуальна / групова, протоколи психодіагностичного обстеження, оцінка ефективності психокорекційної роботи, індивідуальний план проходження практики, загальний звіт (у довільній формі), презентація на звітну конференцію).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

Спеціалізація: Психологія розвитку		Спеціалізація: Психологія суспільних відносин	
1. Скласти психокорекційну програму, використовуючи різні методи психокорекції для			
індивідуальної роботи (не менше 5 осіб)		групової роботи (1 група)	
У програмі зазначається мета, напрям корекції, кількість занять, їхня частота (двічі чи тричі на тиждень), тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, форма занять (індивідуальна чи групова), конспект занять (у конспекті занять зазначається назва кожної вправи, її мета, тривалість, обладнання та зміст).			
Для виконання цього завдання студентам потрібно: Підібрати та провести методики (не менше 5) для психодіагностичного обстеження відповідно до запиту клієнта / групи. Результати подати у протоколах. Встановити психологічний діагноз. Обрати для розв'язання певну проблему особистості, виходячи з результатів психодіагностичного обстеження.			
2. Провести психокорекцію за розробленою програмою			
За кожним завданням фіксується результат виконання. Після заняття необхідно проаналізувати його успішність і, за потребою, внести корективи в конспект наступного індивідуального заняття.		За кожним завданням фіксується результат виконання кожного учасника групи окремо. Після заняття необхідно проаналізувати його успішність і, за потребою, внести корективи в конспект наступного групового заняття.	
3. Визначити ефективність психокорекційної роботи			
Для виконання цього завдання студентам потрібно: провести діагностичний зріз, результати якого порівнюються з попередніми даними діагностики, отриманими під час практики. Критерії оцінки ефективності психологічної корекції вимагають обліку структури дефекту, механізмів його проявів, аналізу цілей корекції і використовуваних методів психологічного впливу. Результати корекційної роботи можуть проявлятися у людини в процесі роботи з нею, до моменту завершення психокорекційного процесу і протягом тривалого часу після закінчення занять. Оцінку ефективності оформити за зразком.			
<i>Зразок</i>			
<i>Оцінка ефективності психокорекційної роботи</i>			
ПІБ	Результати	Перелік	Результати
			Діагностикокорекційні

	попередньої діагностики	психокорекційних занять	діагностики після психокорекції	висновки

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Психокорекційна програма індивідуальна / групова – 20 балів;
2. Протоколи психодіагностичного обстеження – 10 балів;
3. Оцінка ефективності психокорекційної роботи – 50 балів;
4. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
5. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
6. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

Бази виробничої практики: психокорекційної: діагностико-консультаційний центр практичної психології (ДКЦПП), загальноосвітні школи, школи-інтернати, позанавчальні заклади, регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, служби зайнятості і працевлаштування, консультативні центри, центри вивчення громадської думки та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

6. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. 2-изд. – СПб.: Питер, 2016. – 384 с.
7. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. – К.: «Академвидав», 2011. – 464 с.

8. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.
9. Крыжановская Л.М. Методы психологической коррекции личности. – М.: ВЛАДОС, 2015. – 290 с.
10. Трошихина Е.Г., Щукин А.В. Нарушение и коррекция психического развития. – СПб.: СПбГУ, 2016. – 110 с.

Додаткова

11. Немов Р.С. Психология: Учеб. Для студ. Высш. Пед. Учеб. Заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640 с.
12. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – М.: «Просвещение», «Учебная литература», 1996. – 352 с.
13. Перелени Л.И. Психодиагностический комплекс методик для определения уровня развития познавательной деятельности. – М.: Айрис-Пресс, 2006. – 66 с.
14. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2001. – 672 с.
15. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. Пособие: В 2 кн. – М.: ВЛАДОС, 1999.

1. Опис виробничої практики зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційна практика

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	90	
Курс	4	-
Семестр	8	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання виробничої практики зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційної: поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з психотерапії та реабілітації.

Завданнями виробничої практики зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційної передбачено:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
Сформувати здатність застосовувати знання з основ психотерапії в практичній діяльності.	
Відпрацювати здатність успішно та ефективно взаємодіяти з іншими, розуміти їхню поведінку, діяти згідно етичного кодексу психолога.	
Поглибити здатність планувати, організовувати, координувати та оцінювати власну діяльність.	
Розвинути уміння визначати обсяг та характер психологічної допомоги необхідної клієнтові.	Розвинути уміння визначати обсяг та характер психологічної допомоги необхідної групі.
Розвинути уміння оперувати методиками психологічної допомоги з	

3. Результати навчання за виробничою практикою зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційної:

- Знати та розуміти сутність психотерапії та реабілітації, усвідомлювати межі відповідальності практичного психолога в професійній діяльності.
- Знати основні закономірності становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності, враховуючи індивідуальну варіативність процесу розвитку.
- Розрізняти клінічні прояви психічних розладів, їх характеристику, особливості перебігу. Враховувати необхідність співпраці із суміжними фахівцями.
- Уміти застосовувати доречні стратегії взаємодії, володіти навичками застосування окремих психотерапевтичних технік, обирати доречні стратегії для вирішення поставленого завдання, побудованого на обмірковуванні професійної ситуації і власних базових компетенцій.

4. Програма виробничої практики зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційної

Виробнича практика зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційна спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення психотерапевтичних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої практики: психотерапевтично-реабілітаційної:

Перший етап (38 год.):

- Робота в інтервізійно-супервізійних групах з кейсами на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).
- Отримати клієнтський досвід у груповому психотерапевтичному процесі.
- Ознайомлення з трьома психотерапевтичними напрямками у практичній діяльності (майстер-класи, вебінари, воркшопи, практичні семінари та ін.).
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (37 год.):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї частини, яка відводиться на психотерапію та реабілітацію.
- Виявлення основної проблематики психотерапії, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням психотерапевтично-реабілітаційної роботи фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки психотерапевтично-реабілітаційної програми.

Третій етап (15 год.):

Підготовка звітної документації (психотерапевтична програма, рефлексія досвіду участі в груповій терапії, індивідуальний план проходження практики, загальний звіт (у довільній формі), презентація на звітну конференцію).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

Спеціалізація: Психологія розвитку	Спеціалізація: Психологія суспільних відносин
1. Скласти програму за певним напрямом психотерапії для	
індивідуальної роботи (не менше 12 осіб)	групової роботи (не менше 12 осіб)
У програмі зазначається мета, напрям психотерапії, кількість сесій, їхня частота (двічі чи тричі на тиждень), тривалість однієї сесії, методи та прийоми, які будуть	

використовуватись, форма сесій (індивідуальна чи групова), конспект психотерапевтичних технік (у конспекті зазначається назва кожної вправи, її мета, тривалість, обладнання та зміст).
<p>Для виконання цього завдання студентам потрібно: Обрати один з психотерапевтичних напрямів і відповідно до запиту клієнта / групи розробити програму психологічної допомоги.</p>
<p>2. Здійснити психологічний аналіз одного персонажа з самостійно обраного художнього твору</p>
<p>За пунктами плану:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати особистість персонажа (стать, вік, освіту, професійну діяльність, сімейний стан, інтереси, соціальне оточення); 2. Визначити особистісну проблему; 3. Описати її симптоми та ознаки; 4. Визначити рівень розвитку структури особистості (невротик, психотик, межовий); 5. Зазначити провідні акцентуації особистості; 6. Обґрунтувати тип комунікабельності (мобільний, динамічний, ригідний, інтровертований); 7. Визначити стратегії психотерапевтичної роботи.
<p>3. Рефлексія досвіду участі в груповій терапії Для виконання цього завдання студентам потрібно: проаналізувати успішність проведеної сесії в цілому, відзначити, які з використаних психотерапевтичних технік були найбільш / найменш ефективні для даної групи, досягнутий груповий та індивідуальний результат, особистісні обмеження, виявлені в процесі групової терапії.</p>

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Психотерапевтична програма – 30 балів;
2. Рефлексія досвіду участі в груповій терапії - 50 балів;
3. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
4. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
5. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

Бази виробничої практики зі спеціалізації: психотерапевтично-реабілітаційної: діагностико-консультаційний центр практичної психології (ДКЦПП), регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, консультативні психологічні центри та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. /Н.В.Каліна. – К.: Академвидав, 2010.
2. Психотерапія : Учебник Для ВУЗов. /Л.Ф. Бурлачук, А.С.Кочарян, М.Е.Жидко. – 2008
3. Психотерапія. / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб: Издательство «Питер», 2000

Додаткова

1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии. М., 2011
2. Берн Э. Групповая психотерапия и трансакционный анализ Изд-во: Культур Мультиур, 2013
3. Бурно М.Е. Терапия творческим самовыражением. М.: Академический проект, 2012
4. Гингер С., Гингер А. Гештальт - терапия контакта. М.: ИОИ, 2015 г.
5. Грюндер.Д, Сатир В. Семейная психотерапия. Практическое руководство. М., 2015
6. Джойс Ф., Силлс Ш. Гештальт-терапия шаг за шагом Издательство: ИОи, 2014.

1. Опис виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика / Зі спеціалізації (Виробнича (консультативна))	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	90 / 135	
Курс	5 / 6	5 / 6
Семестр	10 / 11	10 / 11
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія»: є поглиблення у студентів теоретичних знань та практичних навичок застосування консультативних прийомів та технік в роботі психолога; ознайомлення із основними типами проблем клієнтів та способами реалізації консультативних процедур; вправління у самостійному здійсненні етапів консультування.

Завданнями виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія» передбачено:

- 1) знайомство з консультативними випадками різних категорій клієнтів;
- 2) визначення сфер застосування процедури психологічного консультування та охарактеризувати його специфіку;
- 3) аналіз типів кризових ситуацій клієнтів та специфіка надання консультативної допомоги;
- 4) реалізація консультативних заходів, відповідно оцінки консультативної ситуації;

5) аналіз консультативних випадків, що відносяться до категорії кризових та розробка власних порад та рекомендацій.

3. Результати навчання за виробничою (консультативною) практикою зі спеціалізації «Консультативна психологія»: уміння та навички обирати напрямки консультативної допомоги, визначати поетапний план, підбирати та використовувати діагностичний інструментарій, консультативні техніки, аналізувати ефективність проведеної роботи.

4. Програма виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія»

Виробнича (консультативна) практика зі спеціалізації «Консультативна психологія» спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення консультативних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія»:

Перший етап (38 год., 5 курс, 10 семестр; 60 год., 6 курс, 11 семестр):

- Робота в парах над відпрацюванням консультативних технік на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).
- Робота в інтерв'їзійно-суперв'їзійних групах з кейсами.
- Створити проект психологічного центру та розробити його презентацію.
- Зробити відео самопрезентації як практичного психолога.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (37 год., 5 курс, 10 семестр; 60 год., 6 курс, 11 семестр):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на консультування.

- Виявлення основної проблематики консультування, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням консультування фахівцем-психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки сценарію консультативного процесу.

Третій етап (15 год. 5 курс, 10 семестр; 6 курс, 11 семестр):

Підготовка звітної документації (сценарій консультативного процесу, план консультативної бесіди, протоколи індивідуальних консультацій, рефлексія проведеної консультації, індивідуальний план проходження практики, загальний звіт (у довільній формі), презентація на звітну конференцію).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

<i>5 курс, 10 семестр</i>		<i>6 курс, 11 семестр</i>	
1. Розробити сценарії консультативної діяльності			
для клієнтів різних вікових періодів (підлітковий вік, юнацький вік і т.ін.)		для різних категорій клієнтів (особи з віктимною поведінкою, особи в кризових станах)	
Для виконання цього завдання студентам потрібно: Обрати проблему, яка є характерною для певного вікового періоду / для різних категорій клієнтів. Описати процес консультування відповідно до його етапів. Охарактеризувати консультативні техніки.			
2. Розробити план консультативної бесіди (інтерв'ю)			
Для виконання цього завдання студентам потрібно: Скласти план першої зустрічі з клієнтом, відповідно до стадій консультативної бесіди.			
3. Провести консультацію з клієнтом			
1 – 2 консультації		5 – 6 консультацій	
Для виконання цього завдання студентам потрібно: провести консультацію (ї) з клієнтом (и) та заповнити протокол індивідуальних консультацій за поданим зразком.			
<i>Зразок</i>			
Протоколи індивідуальних консультацій практичного психолога			

(назва навчального закладу)			
Дата, час проведення	ПІБ, вік, інші	Проблема звернення	Короткий опис змісту консультацій

	дані		

4. Рефлексія проведеної консультації

Для виконання цього завдання студентам потрібно: проаналізувати успішність проведеної консультації в цілому, відзначити, які з використаних консультативних технік були найбільш / найменш ефективні, досягнутий результат, труднощі, які виникли під час консультації.

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Сценарій консультативного процесу – 15 балів;
2. План консультативної бесіди – 7 балів;
3. Протоколи індивідуальних консультацій – 40 балів;
4. Рефлексія проведеної консультації – 18 балів;
7. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
8. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
9. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

Бази виробничої (консультативної) практики зі спеціалізації «Консультативна психологія»: діагностико-консультаційний центр практичної психології (ДКЦПП), загальноосвітні навчальні заклади, регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, консультативні центри та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Алешина Ю. Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 208 с.
2. Кочюнас Р. Психологическое консультирование / Кочюнас Р. — М.: Трикта; Академический Проект, 2014. — 224с.
3. Цимбалюк І.М. Психологічне консьлтування і корекція: Навч. пос. – К.: Професіонал, 2005.
4. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. – М.: Смысл, 2001. – 494 с.
5. Немов Р. С. Психологическое консультирование: учебник для академического бакалавриата / Р. С. Немов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2015. — 440 с.

Додаткова

1. Бурменская Г.В., Захарова Е.И., Карабанова О.А. Возрастно-психологический подход в консультировании детей и подростков: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: «Академия», 2002.
2. Васелюк Ф.Е. Психология переживания. Анализ преодоления критических ситуаций. – М.: МГУ, 1984. – 200 с.
3. Васьковская С. В., Горностай П. П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. – Киев: Вища шк., 1996. – 192 с.
4. Кочюнас Р. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования: Учеб. пособ. / Кочюнас Р. - М.: Ось-89, 2003.

1. Опис виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Виробнича практика / Зі спеціалізації (Виробнича (консультативно-корекційна))	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	90 / 135	
Курс	5 / 6	5 / 6
Семестр	10 / 11	10 / 11
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія»: формування практичних умінь для організації й проведення консультативного процесу та корекційної діяльності з дітьми.

Завданнями виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія» передбачено:

- 1) Вчитися складати план дій для вирішення проблеми клієнта;
- 2) Розвивати вміння підбирати та компанувати психодіагностичний інструментарій відповідно до проблеми клієнта;
- 3) Відпрацьовувати навички ефективно застосовувати психокорекційні методи адекватні психічній ральності дитини.

3. Результати навчання за виробничою (консультативно-корекційною) практикою зі спеціалізації «Дитяча психологія»: уміння та навички обирати напрямки консультативної допомоги, визначати поетапний план,

підбирати та використовувати діагностичний інструментарій, консультативні техніки, аналізувати ефективність проведеної роботи.

4. Програма виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія»

Виробнича (консультативна) практика зі спеціалізації «Консультативна психологія» спрямована на забезпечення цілісного підходу в професійній діяльності практичного психолога і оволодіння теоретичними і практичними аспектами професії. Під час практики відбувається формування та вдосконалення консультативних, корекційних, прогностичних та організаторських умінь практичного психолога.

Етапи проходження виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія»:

Перший етап (38 год., 5 курс, 10 семестр; 60 год., 6 курс, 11 семестр):

- Проведення дитячо-батьківських консультацій на базі ДКЦПП (Діагностико-консультаційний центр практичної психології).
- Складання переліку та опис психологічного інструментарію необхідного для проведення дитячих сесій.
- Просторове моделювання дитячого психотерапевтичного кабінету.
- Зробити відео самопрезентації як практичного психолога.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (37 год., 5 курс, 10 семестр; 60 год., 6 курс, 11 семестр):

- Знайомство з особливостями професійної діяльності практичного психолога на конкретному робочому місці.
- Аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на консультування та корекцію.
- Виявлення основної проблематики консультування, корекції, враховуючи специфіку закладу.
- Спостереження за проведенням консультування дитячим психологом.
- Виконання практикантом певних завдань, передбачених програмою практики щодо розробки сценарію консультативного процесу.

Третій етап (15 год. 5 курс, 10 семестр; 6 курс, 11 семестр):

Підготовка звітної документації (сценарій консультативного процесу, програма корекції гіперактивності, протоколи індивідуальних консультацій, рефлексія проведеної консультації, індивідуальний план проходження практики, загальний звіт (у довільній формі), презентація на звітну конференцію).

Студентам пропонуються наступні **завдання**:

5 курс, 10 семестр		6 курс, 11 семестр	
1. Розробити сценарій консультативного процесу			
для батьків. Запит: «Як подолати батьківські страхи перед школою».		для батьків і дитини шести років з приводу психологічної готовності до навчання у школі.	
Для виконання цього завдання студентам потрібно: описати процес консультування відповідно до його етапів. Охарактеризувати консультативні техніки.			
2. Розробити програму корекції гіперактивності			
Для виконання цього завдання студентам потрібно: У програмі зазначається мета, напрям корекції, кількість занять, їхня частота (двічі чи тричі на тиждень), тривалість одного заняття, методи та прийоми, які будуть використовуватись, конспект завдань (у конспекті зазначається назва кожної вправи, її мета, тривалість, обладнання та зміст).			
3. Провести консультацію з клієнтом			
1 – 2 консультації		5 – 6 консультацій	
Для виконання цього завдання студентам потрібно: провести консультацію (ї) з клієнтом (и) та заповнити протокол індивідуальних консультацій за поданим зразком.			
<i>Зразок</i>			
Протоколи індивідуальних консультацій практичного психолога			

(назва навчального закладу)			
Дата, час проведення	ПІБ, вік, інші дані	Проблема звернення	Короткий опис змісту консультацій
4. Рефлексія проведеної консультації			
Для виконання цього завдання студентам потрібно: проаналізувати успішність проведеної консультації в цілому, відзначити, які з			

використаних консультативних технік були найбільш / найменш ефективні, досягнутий результат, труднощі, які виникли під час консультації.

Критерії оцінювання документації, що здається по закінченню практики:

1. Сценарій консультативного процесу – 15 балів;
2. Програма корекції гіперактивності – 7 балів;
3. Протоколи індивідуальних консультацій – 40 балів;
4. Рефлексія проведеної консультації – 18 балів;
5. Індивідуальний план проходження практики – 7 балів;
6. Загальний звіт (у довільній формі) – 7 балів;
7. Презентація на звітну конференцію – 6 балів.

Загальна кількість – 100 балів.

Бази виробничої (консультативно-корекційної) практики зі спеціалізації «Дитяча психологія»: діагностико-консультаційний центр практичної психології (ДКЦПП), регіональні психологічні служби, загальноосвітні навчальні заклади, дошкільні навчальні заклади, консультативні психологічні центри та ін.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна

1. Алешина Ю. Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 208 с.
2. Кочюнас Р. Психологическое консультирование / Кочюнас Р. — М. : Трикта; Академический Проект, 2014. — 224с.
3. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування і корекція: Навч. пос. – К.: Професіонал, 2005.
4. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. – М.: Смысл, 2001. – 494 с.

5. Немов Р. С. Психологическое консультирование: учебник для академического бакалавриата / Р. С. Немов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2015. — 440 с.

Додаткова

1. Бурменская Г.В., Захарова Е.И., Карабанова О.А. Возрастно-психологический подход в консультировании детей и подростков: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: «Академия», 2002.
2. Васелюк Ф.Е. Психология переживания. Анализ преодоления критических ситуаций. — М.: МГУ, 1984. — 200 с.
3. Васьковская С. В., Горноста́й П. П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. — Киев: Вища шк., 1996. — 192 с.
5. Гиппенрейтер Ю.Б. Общаться с ребенком. Как? — М.: ЧеРо, 1998.
6. Дробинская А.О. Школьные трудности «нестандартных» детей. — 2-е издание. — М.: Школа-Пресс, 2001. — 144 с.
7. Заваденко Н.Н. Как понять ребенка: дети с гиперактивностью и дефицитом внимания. — М.: Школьная пресса, 2001. — 112 с.
8. Лютова Е.К., Мони́на Г.Б. Тренинг эффективного взаимодействия с детьми. — СПб.: Речь, 2000.

1. Опис переддипломної практики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Переддипломна практика	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	490 / 90	450 / 90
Курс	6	6
Семестр	11	11
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	-
Аудиторні	-	-
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання переддипломної практики: поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з практичної психології і спеціалізації, загальних засад методології наукової діяльності, аналіз та узагальнення емпіричного матеріалу для написання магістерської роботи та опанування методикою наукових досліджень.

Завданнями переддипломної практики передбачено:

1. Розвивати уміння і навички організації та проведення процедури емпіричного дослідження.
2. Здійснювати добір, адаптацію та розробляти методичний інструментарій відповідно до проблеми наукового дослідження; аналізувати та систематизувати отримані емпіричним шляхом результати та інформацію з наукових джерел.
3. Проводити оцінку ефективності застосування методичних засобів згідно з етикою науково-психологічних досліджень.
4. Виробити навички аналізу власних індивідуально-психологічних особливостей, психічних процесів, станів, властивостей з метою розвитку професійної рефлексії і наукової інтуїції.

5. Надати науково-теоретичну інтерпретацію емпіричного матеріалу в магістерській роботі.

3. Результати навчання за переддипломною практикою:

1. Здатність до організації науково-психологічних досліджень відповідно до об'єкту і предмету дослідження.
2. Здатність здійснювати процедуру емпіричного дослідження, систематизувати та ґрунтовно інтерпретувати його результати.
3. Здатність продемонструвати інноваційні підходи до власної освіти й діяльності, здатність постійно опрацьовувати значний обсяг науково-психологічної інформації, сприймати модерні наукові ідеї, опановувати сучасні інтелектуальні технології.
4. Здатність магістрантами організувати професійну самоосвіту, самовиховання та самоменеджмент.
5. Володіння навичками просвітницької діяльності, спрямованої на популяризацію психологічних знань і піднесення рівня психологічної культури суспільства.

4. Програма переддипломної практики

Переддипломна практика спрямована на поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з практичної психології і спеціалізації, загальних засад методології наукової діяльності, аналіз та узагальнення емпіричного матеріалу для написання магістерської роботи та опанування методикою наукових досліджень.

Етапи проходження переддипломної практики:

Перший етап (135 год., 6 курс, 11 семестр):

- Ознайомлення й аналіз ділової документації кафедри практичної психології: плани роботи кафедри, звіти, програми, протоколи засідань.
- Вивчення й аналіз плану наукової роботи кафедри, планів роботи наукових гуртків і творчих задач.
- Аналіз методичної літератури, що є на кафедрі практичної психології. Ознайомлення з науковою роботою студентів на кафедрі.

- Ознайомлення з навчально-методичними розробками викладачів кафедри.
- Проведення консультацій для бакалаврантів з приводу написання курсових робіт.
- Підготовка та проведення занять у науковому гуртку.
- Складання індивідуального плану проходження практики.

Другий етап (355 год., 6 курс, 11 семестр):

- Складання програми констатувального етапу дослідження магістерської роботи.
- Підбір методів і методик відповідно до мети та завдань магістерського дослідження. Узгодження їх з науковим керівником.
- Збір діагностичного матеріалу для магістерського дослідження та його науково-теоретична інтерпретація.
- Складання програми формуального експерименту за результатами констатувального дослідження магістерської роботи.
- Розробка та апробація психокорекційної програми за результатами магістерського дослідження.
- Збір діагностичного матеріалу за результатами формуального експерименту та його науково-теоретична інтерпретація.
- Формулювання загальних висновків. Висновки мають бути узгоджені із завданнями дослідження.
- Підготовка та публікація наукової статті за результатами магістерського дослідження.
- Регулярне відвідування консультацій наукового керівника.

Третій етап (90 год., 6 курс, 11 семестр):

Передзахист магістерської роботи. Підготовка до захисту.

Конкретний зміст і завдання переддипломної практики визначаються, метою і завданнями магістерської роботи та узгоджуються з науковим керівником. База проходження практики залежить від об'єкту і предмету дослідження.

5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / В.Н. Дружинин. — СПб: Издательство «Питер», 2000. - 320 с.(бібліотека університету)
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. - К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / Н.М. Кушнарєнко, В.М. Шейко. - К.: Знання, 2002. - 295 с. (бібліотека університету)
4. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики: навч. посіб. / В.Ф. Моргун, І.Г. Тітов. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 461 с.
5. Основи наукових досліджень у психології: Методичний посібник / Укл.: О.В. Григор'єва. - Чернівці: Рута, 2004. - 80 с.
6. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: Л.В. Нападєвська, О.І. Мазіна. – К. : КНТЕУ, 2008. – 39 с.
7. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підр. / В. А. Поздєєв. - К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)

Додаткова

1. Сидорєнко В.К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В.К. Сидорєнко, П.В. Дмитрєнко. - К.: РННЦ “ДІНТ”, 2000. - 260 с.
2. Романчиков В.І. Основы научных исследований: Навчальний посібник / В. І. Романчиков – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
3. Рудєнко В.М. Математичні методи в психології: Підручник / В.М. Рудєнко, Н.М. Рудєнко. - К.: Академвидав, 2009. - 384 с.
4. Філіпенко А.С. основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник / А.С. Філіпенко. – К.: Академвидав, 2004. – 208 с.
5. Харченко С.Я. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинов, В.А.Кратинова М.: Академия, 2001.
6. Цєхмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. пос. / Г.С. Цєхмістрова, В.М. Шейко. - К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)